

Masterplan for:

Uddannelse og Job

- et samarbejde mellem
skole, erhvervsliv,
ungdomsuddannelser m.fl.

HEDENSTED
KOMMUNE

Tofteskovvej 4
7130 Juelsminde
T: 79755000

Masterplan for Uddannelse og Job

Sammenhæng og perspektiver

Hedensted Kommune har en visionær uddannelses-, erhvervs- og vækstpolitik, som kun kan gennemføres ved at samfundet Hedensted står sammen. Et aktivt erhvervsliv, et effektivt uddannelsessystem, en målrettet folkeskole og en udviklingsorienteret kommune er den fælles platform, der skal opfylde vores vision. Visionen er:

- at alle er selvforsørgende og har en uddannelse eller er i et job med uddannelsesperspektiv
- at styrke kommunens produktionserhverv og øge afgangselevernes indsigt i produktionsvilkår, job-, uddannelses- og karrieremuligheder
- at flere unge vælger en erhvervskompetencegivende ungdomsuddannelse direkte fra grundskolen
- at alle unge er innovative, entreprenante og har mod på livet.

Vi ved, hvad vi vil:

- Vi vil være en attraktiv produktions-erhvervs kommune
- Vi vil være Danmarks bedste erhvervskommune.
- Vi vil, at alle kommunens unge bliver klar til uddannelse og job

At opfylde visionen sker ikke af sig selv. Kun ved at alle parter og interessenter løfter i flok i en målrettet og koordineret indsats med kommunen som initiator, kan visionen realiseres.

Derfor har Hedensted Kommune skærpet de nationale uddannelsespolitiske mål til at:

- alle elever udarbejder en realistisk og målrettet uddannelses-, job- og karriereplan inden afgang fra grundskolen
- alle elever påbegynder en ungdomsuddannelse eller er i et job eller en beskæftigelse med et uddannelsesperspektiv direkte i forlængelse af grundskolen
- I 2016 og 2018 er henholdsvis 91% og 93% af en årgang i gang med en ungdomsuddannelse 15 mdr. efter afsluttet 9. klasse (aktuelt tal er 87%)
- 27 pct. af en afgangsårgang i Hedensted vælger i 2020 en erhvervsuddannelse umiddelbart i forlængelse af grundskolen (nationalt mål er 25%)

Disse mål skal ses i sammenhæng med Byrådets beslutning om gennemførelse af en sammenhængende ungeindsats med en klar målsætning om, at alle unge og voksne op til 30 år kommer i job eller uddannelse, så man klarer sig selv økonomisk

Aktive elever og forældre, der tager ansvar for eget liv og udvikling, er en forudsætning for at målene nås.

Folkeskolen især, men også det lokale erhvervs- og uddannelsesliv, organisationer og lokalsamfundet som helhed spiller afgørende roller i at opnå kommunens vision og uddannelsespolitiske mål.

Folkeskolen har fokus på at udvikle den enkelte elev generelt og klargøre til uddannelse, og i det obligatoriske emne 'Uddannelse og Job' skal eleverne opnå kompetencer til at træffe karriere-, uddannelses- og erhvervsvalg og styrke deres uddannelsesparathed. Uddannelse og job gennemføres i samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU).

'Uddannelse og Job' (UJ) er således et centralt, obligatorisk emne af største betydning for, at vi i Hedensted kan opfylde vor visionære uddannelses-, erhvervs- og vækstpolitik.

Rammer og krav til Uddannelse og Job (UJ) i Hedensted Kommune

- Elevernes læring i Uddannelse og Job er grundlaget for skolens og UUs kollektive og individuelle vejledning
- Ministeriets vejledende læseplan for uddannelse og job anvendes i Hedensted, men med lokale tilføjelser, som fremgår af den kommunale læseplan
- UJ indgår i de obligatoriske fag, og klasseteamet planlægger UJ ud fra den kommunale læseplan for emnet
- Alle klasser udarbejder årsplan for Uddannelse og Job
- I samarbejde med det omgivende samfund skal hver klasse som minimum undervises i et UJ-undervisningsforløb om året
- I samarbejde med skolerne udvikler UU fortløbende målrettede UJ-forløb, som lægges og ajourføres på UUs hjemmeside
- For at sikre faglighed, kontinuitet og progression i UJ i Hedensted skal skolerne undervise i flg. obligatoriske UJ-forløb:
Trin 2: Fokus: Innovation og entreprenørship
  - 5. klasse: Voksnes ideer og virksomhederTrin 3: Fokus: Valg af uddannelse
  - 7. klasse: Hop-in
  - 8. klasse: Erhvervspraktik.
- Ved overgang til 7. kl. angives den enkelte elevs niveau ift. kompetence-, færdigheds- og vidensmål for Uddannelse og Job.

Styringsforhold

- UJ indgår i undervisningen i de obligatoriske fag, og skolelederen sikrer, at det sker
- Skolelederen sikrer, at rammer og krav udfyldes
- Før opstart af nyt skoleår indgås samarbejdsaftale om UJ mellem skoleleder og UU-vejleder for at fremme målrettethed og udvikling i undervisningen i UJ i skolen, herunder fastlæggelse af årshjul, særlige undervisnings- og vejledningsaktiviteter, den kollektive og individuelle vejledning mm.
- Evaluering og effektmåling med dokumentation af læringsresultater i hver klasse indgår i skolens evalueringsplan
- Evaluering og effektmåling indgår i skolens læringsinformation
- For at sikre faglighed og opfyldelse af kommunale mål i UJ deltager lærerne i UU Hedensteds kurser i UJ og vejledning om valg af uddannelse, job og karriere. Hvert team forventes at have viden om og indsigt i ungdomsuddannelserne. Da der fortløbende sker ændring i ungdomsuddannelserne - og især på erhvervsuddannelsesområdet - er det særligt nødvendigt, at lærerne i overbygningen har indsigt heri og årligt deltager i UU Hedensteds kursus- og aktivitetstilbud herom. Derfor omfordes kr. 300.000 til kursus- og vikarudgifter.
- UU-vejleder bistår skolens ledelse og lærere i implementering af Masterplanen for Uddannelse og Job på alle klassetrin
- UU-vejleder bistår skolerne i undervisning i uddannelse og job, herunder relationer til udvikling af elevernes uddannelsesparathed, valg af ungdomsuddannelse og inddragelse af aktiviteter udenfor skolen
- Netværket med afdelingsledere for overbygningsskolerne, ungdomsskolen og UU tilskrives en koordinerende funktion i realiseringen af masterplanen for UJ.

Kommunal læseplan for Uddannelse og Job (UJ)

Ministeriets læseplan for det obligatoriske emne, Uddannelse og Job, med tilhørende vejledning finder anvendelse i Hedensted Kommune suppleret med " Masterplan for Uddannelse og Job - et samarbejde mellem skole, erhvervsliv og ungdomsuddannelser m.m. med tilhørende lokal vejledning".

Ministeriets læseplan, vejledning m.m. kan hentes på EMU, Danmarks Læringsportal:

- [Fælles mål for emner Uddannelse og Job](#)
- [Læseplan for emnet Uddannelse og Job](#)
- [Vejledning til læseplanen](#)

I Masterplanen for UJ i Hedensted kommune præciseres kommunens uddannelsespolitiske vision, mål og sammenhæng med øvrige politikområder, fordi vi vil en særlig indsats. Danmark er ikke bare et videnssamfund, men et videns- og produktionssamfund. Som det fremgår af Masterplanen for UJ, har vi i Hedensted særligt fokus på vilkår for produktionserhverv og unges indsigt heri som grundlag for valg af job, uddannelse og karriere.

Masterplanens vision og mål er i overensstemmelse med intentionerne i folkeskolereformens fokus på tværfaglighed, helhedsorientering, undervisning på nye måder og brug af flere 'ud-af-huset' aktiviteter, som netop karakteriserer emnet Uddannelse og Job.

Kommunens uddannelsespolitik med særligt fokus på Uddannelse og Job og skolens samarbejde med lokalsamfund og virksomheder bygger på 3 søjler:

1. Ledelse

Byråd og fagudvalg fastlægger vision, mål, særlige fokusområder og rammer som det fremgår af Masterplanen.

Skoleledelsen tager ansvar for at initiere og styre gennemførelse af Masterplanen på skolen i samarbejde med lærere, forældre, elever, lokalsamfund og UU Hedensted (UU).

Læreren er leder i klasserummet og planlægger og gennemfører undervisningen i UJ i samarbejde med skoleledelse, elever, forældre, UU, ungdomsuddannelser, erhvervsliv m.fl..

2. Engagement og involvering

Aktive elever og forældre, der tager ansvar for eget liv og udvikling, er en forudsætning for at Masterplanens mål nås.

Det er oplagt og nødvendigt at involvere forældre i undervisningen i UJ. Det er en naturlig følge af, at forældre i samarbejde med skolen og med bistand fra UU skal tage et større ansvar for vejledning af deres børn om valg af fremtidig uddannelse og job.

Involvering af virksomheder, organisationer, uddannelsesinstitutioner og lokalsamfund som helhed er oplagt i UJ og en fantastisk resurse. Engagement og udbytte afhænger af en veltilrettelagt proces med præcise mål for læring, tydelig sammenhæng og bidragsfordeling og ikke mindst afstemning af gensidige forventninger.

Derfor skal der altid være en forkontakt inden gennemførelse af konkrete undervisningsforløb eller dele heraf. Og tilsvarende en kontakt/tilbage melding om udbyttet efterfølgende.

Lokale virksomheder, organisationer, ungdomsuddannelsesinstitutioner i Horsens, Vejle og Hedensted bakker op om Masterplanen for UJ og bidrager gerne. Det handler om samspil, hvor alle bidrager med egne spidskompetencer til helhedsorienterede og målrettede løsninger. Det handler om øget brug af anvendelsesorientering, hvor teori og praksis spiller sammen, og hvor eleverne kan se, hvad teorier og begreber skal bruges til.

3. Kompetence

Det kræver en målrettet pædagogisk indsats at opbygge elevers kompetencer til at træffe kvalificerede valg og til at opbygge selvværd, selvtillid, samarbejdsevner, give tro på livet og på, at der også er en plads i fremtiden til dem. Det stiller krav til alle parter omkring eleverne:

- forældre med indsigt i uddannelses-, job- og karrieremuligheder. Det opbygges ved målrettede aktiviteter som forældremøder på skolen, i virksomheder og på ungdomsuddannelser. Og det er jo oplagt at gøre det i forbindelse med konkrete undervisningsaktiviteter som f. eks virksomhedsbesøg, gæstelærerindslag, brobygning på ungdomsuddannelserne, før og efter erhvervspraktik, studiebesøg, tværfaglige projektføløb o.a.

Forældres involvering og kompetenceudvikling sker bedst ved at lade elevernes selv vise forældre, hvad de konkret har lavet og lært. Kurser for forældre om valg af uddannelses- og job-, karriereplan og forældrenes vejlederrolle er også en oplagt mulighed med perspektiver.

- virksomhederne med faglige spidskompetencer, som ikke kan fås andre steder. Her møder elever, lærer, forældre o.a. virkelighed og helhed på tværs af fag og fagområder. Her fås mange aha-oplevelser.

Det er Masterplanens intention, at virksomhedernes kompetencer til at indgå i målrettede UJ-aktiviteter udvikles i det lokale samarbejde mellem skole og erhvervsliv. Vi tror ikke på fælles databaser, men derimod på relationen, hvor det kompetente, resultatorienterede og konkrete samarbejde er grundlaget for et kvalitativt samarbejde.

- lærere med indsigt i uddannelses-, erhvervs-, karriere- og samfundsvilkår. Undervisningen i UJ foregår i alle fag og lærerteamet sikrer, at det sker. Hvert år fastlægges årshjul for hver klasse ud fra læseplan med tilhørende vejledning.

For at sikre faglighed og opfyldelse af kommunale mål i UJ deltager lærerne i UU Hedensteds kurser i UJ og vejledning om valg af uddannelse, job og karriere. 'Læring i Skolen' afsætter særlige resurser hertil. Hvert lærerteam forventes at have viden om og indsigt i ungdomsuddannelserne.

Bilag 1: Læseplan med UJ-forløb, læringsmål samt skole-erhverv samarbejdsaktiviteter

Uddannelse og job (UJ)			
0.-3. klasse			
Fokus: Kend dig selv og dine nære omgivelser			
Mål: Beskrive egne drømme, forskellige uddannelser og job og forskellige typer arbejde og arbejdsformer			
Klasse-trin	UJ-forløb	Læringsmål	Skole-erhverv samarbejdsaktiviteter
0. klasse	Månedens job Hver måned lægges en genstand frem i klassen, som relaterer sig til ét eller flere erhverv.	Eleven har viden om: <ul style="list-style-type: none"> • Roller og funktioner på arbejds-markedet, uddannelser og job • Voksenliv og voksenroller Eleven kan: <ul style="list-style-type: none"> • Skelne mellem typer af arbejde 	Gæstelærer: Lokal repræsentant fra erhvervslivet (kan være en forældre) besøger klassen. Evt. besøg på gæstelærerens arbejdsplads (Præstegård, bondegård, idrætshal, butik, værksted, virksomhed).
1. klasse	Voksnes valg Besøg i klassen af forældre, bedsteforældre og andre voksne fra elevernes netværk med forskellige fortællinger og cases fra før og nu.	Eleven har viden om: <ul style="list-style-type: none"> • Livsformer og betydning af at træffe beslutninger Eleven kan: <ul style="list-style-type: none"> • Udtrykke egne drømme og forestillinger om voksenlivet 	Gæstelærer: Forældre, bedsteforældre og andre voksne.
1.-3. kl.	Grisestien og Mælkevejen 2 teksthæfter med tilhørende omfattende kopimapper, der lægger op til praktiske øvelser. http://skole.lf.dk/Laeremidler/Katalog.aspx Fagsamarbejde: Natur/teknik, dansk og matematik.	Eleven har viden om: <ul style="list-style-type: none"> • Livs- og arbejdsformer • Informationskilder om uddannelse og job Eleven kan: <ul style="list-style-type: none"> • Beskrive sammenhæng mellem familie-, fritids- og arbejdsliv. 	Besøg på landbrug med grise og/eller kvæg. Løse små praktiske opgaver på gården Besøg af landmand og evt. besøg på mejeri og/eller slagteri.
2. klasse	Jobdetektiv Undersøge job i skolen <ul style="list-style-type: none"> • Forberedelse af interview incl. organisering • Gennemføre interviews • Efterbehandling: Ordne indtryk, fokusering, indsigt og forståelse som grundlag for forklaring. 	Eleven har viden om: <ul style="list-style-type: none"> • Roller og funktioner på arbejdsmarkedet, uddannelser og job • Korte og lange uddannelser og jobtyper, som uddannelserne kan føre til Eleven kan: <ul style="list-style-type: none"> • Beskrive uddannelsesveje for kendte jobs 	Repræsentanter for erhvervsområder i skolen Besøge deres arbejdspladser på skolen
3. klasse	Vores idéer – vores produktion Ud fra et fælles idéoplæg udformer eleverne et produktionsforløb, hvor elevernes selvfremstillede produkter skal udvikles, udarbejdes, markedsføres og sælges Fagsamarbejde: Dansk og praktisk- musiske fag.	Eleven har viden om: <ul style="list-style-type: none"> • Betydning af at træffe beslutninger • Lønnet og ulønnet arbejde Eleven kan: <ul style="list-style-type: none"> • Træffe enkle beslutninger • Beskrive arbejdsmarkedsforhold fra eget nærmiljø • Skelne mellem typer af arbejde 	Gerne gæstelærer fra produktionsvirksomhed Internt samarbejde i klassen og i skolen/temadage Forældrearrangement.
1.-6. kl.	Skoleby/skolens by Tværfagligt forløb, der gennemføres for hele skolen samtidig. Skolen forvandles til en by med egen bank, butikker og servicevirksomheder. Projektet kan med fordel afsluttes med et åbent hus arrangement for forældre.	Eleven har viden om: <ul style="list-style-type: none"> • Roller og funktioner på arbejdsmarkedet • Lønnet og ulønnet arbejde Eleven kan: <ul style="list-style-type: none"> • Beskrive arbejdsmarkedsforhold fra eget nærmiljø • Beskrive uddannelser og job indenfor brancheområder 	I forarbejdet kan inddrages lokale virksomheder, så det bliver virkelighedsnært f. eks. ved besøg, interview, undersøgelser o.a.

Uddannelse og job (UJ)

4.-6. klasse

Fokus: Lokalsamfund og bredere samfundsmæssige niveau i forhold til uddannelse og job

Mål: Beskrive sammenhænge mellem personlige mål og uddannelse og job og mellem job, arbejdsliv og fritidsliv. Øget viden om indhold og krav i forskellige uddannelser og sammenhæng mellem skolegang, uddannelse og fremtidig beskæftigelse.

Klasse-trin	UJ-forløb	Læringsmål	Skole-erhverv samarbejdsaktiviteter
4. klasse	Virksomheder og arbejdspladser i lokalområdet <ul style="list-style-type: none"> • Præsentation af erhvervsfordeling i produktion, handel og service • Kortfremstilling ud fra informationsøgning og egne undersøgelser • Planlægning og gennemførelse af interview med repr. for de 3 hovederhvervsområder 	Eleven har viden om: <ul style="list-style-type: none"> • Uddannelser, job og brancher • Informationsøgningmåder om uddannelse og job • Krav i forskellige uddannelser og job Eleven kan: <ul style="list-style-type: none"> • Beskrive job, uddannelser og arbejdsvilkår i forskellige brancher 	Repræsentanter for erhvervslivet i lokalområdet Evt. besøg af elevgruppe i brancher; produktion, handel og service for at undersøge job, uddannelser og arbejdsvilkår i forskellige brancher
5. klasse	Voksnes idéer og virksomheder Fokus på iværksætteri, selvstændighed og innovation Planlægning af virksomhedsbesøg, herunder fastlæggelse af mål, undersøgelsesmetoder, arbejdsfordeling/opgaver, tidsplan, opsamlingsform m.m.	Eleven har viden om: <ul style="list-style-type: none"> • Ligestilling, ligestilling, arbejdsmiljø og arbejdskulturer • innovation og iværksætteri Eleven kan: <ul style="list-style-type: none"> • Beskrive sammenhæng mellem egne ønsker, interesser og mål 	Besøg på lokal innovativ virksomhed med iværksætterbaggrund Evt. besøg af lokal iværksætter.
6. klasse	Før jeg vælger valgfag Klassen arbejder med valgprocesser og egne holdninger til, hvad der er vigtigt, når man skal vælge.	Eleven har viden: <ul style="list-style-type: none"> • Egne styrkesider og interesser og faktorer, der påvirker deres valg. Eleven kan: <ul style="list-style-type: none"> • Beskrive sammenhæng mellem egne ønsker, interesser og mål 	Internt på skolen Møde med elever fra 8.-9. klasse
6. klasse	Blik for EUD Indblik og indsigt i erhvervsuddannelserne - muligheder, krav og perspektiver <ul style="list-style-type: none"> • Elevernes erfaringer fra tidligere UJ-forløb • Besøg på erhvervsskole • Produktion • Refleksion over arbejdsliv og valg • Præsentation af produktion 	Eleven har viden om: <ul style="list-style-type: none"> • Uddannelser, job og brancher • Krav i forskellige uddannelser og job Eleven kan: <ul style="list-style-type: none"> • Beskrive uddannelser og job inden for brancheområder • Beskrive sammenhænge mellem personlige mål og uddannelse og job 	Samarbejde med Learnmark Tech om input, besøg og produktudvikling Evt. forældremøde på erhvervsskole Kan evt. kombineres med gruppebesøg på lokale virksomheder
4.-6. kl.	Elever og virksomheder <ul style="list-style-type: none"> • Eleverne undersøger, hvilke virksomheder der er i lokalområdet • Klassen besøger en lokal virksomhed • Eleverne er på individuelle virksomhedsbesøg på forældres arbejdsplads • Eleverne arbejder med egne drømme og bearbejder virksomhedsbesøgene og udarbejder en PP, der fremvises for forældre Tværfagligt samarbejde med billedkunst, natur/teknologi og håndværk og design	Eleven har viden om: <ul style="list-style-type: none"> • egne styrkesider og interesser • faktorer, der påvirker deres valg • uddannelser, job og brancher • krav i forskellige uddannelser og job Eleven kan: <ul style="list-style-type: none"> • beskrive sammenhænge mellem egne ønsker, interesser og mål • beskrive sammenhæng mellem skolegang og senere uddannelse og job 	Fælles og individuelle besøg på virksomheder med dybtgående for- og efterbehandling. Lokale virksomheder Forældres virksomheder

Uddannelse og job (UJ)			
7.-9. klasse			
Fokus: Elevernes kommende valg af ungdomsuddannelse			
Mål: Eleverne skal ved udgangen af 9. klasse udarbejde en realistisk og målrettet uddannelses-, job- og karriereplan			
Klasse-trin	UJ-forløb	Læringsmål	Skole-erhverv samarbejdsaktiviteter
7. klasse	<p>HOP-IN</p> <p>HOP-IN, som står for "Hands On Production – Innovation, New Ideas", er en projektuge, hvor alle elever i kommunens 7. klasser i en uge arbejder med produktion som tema</p> <p>Proces:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mandag: Virksomhedsbesøg Tirsdag: "Ung til ung" -undervisning og opgave Ons-torsdag: Egen produktion Torsdag aften: Messe i Hedenstedhallerne og præmiering af vinder Fredag: Efterbehandling i klassen Tilbage melding til virksomhed 	<p>Eleven har viden om</p> <ul style="list-style-type: none"> Rammer, betingelser og muligheder for ansatte, selvstændige og iværksættere Et foranderligt arbejdsmarked Livslang læring og innovation i arbejdsliv og karriere <p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> Vurdere forhold i arbejdsliv med betydning for valg af uddannelse og job Vurdere betydning af vilkår og forandringer på arbejdsmarked Vurdere betydningen af livslang læring og innovation i arbejdsliv og karriere 	<p>Koordineret samarbejde mellem</p> <ul style="list-style-type: none"> alle skoler Learnmark Horsens (EUD, HHX og HTX) Horsens Produktionskole Hedensted Erhverv og 26 lokale produktionsvirksomheder
7. Klasse	<p>Med åbne øjne</p> <p>Åbne elevernes øjne for lokale jobmuligheder og krav hertil</p> <ul style="list-style-type: none"> Informationssøgning Ansøgning til læreplads Cykeltur med spotning af potentielle lærepladser Besøg af lokal håndværksmester Fagbrikken: Spil om at kende sig selv og uddannelse Motionsleg om uddannelsesveje 	<p>Eleven har viden om:</p> <ul style="list-style-type: none"> Egne ressourcer, forudsætninger og karriereønsker Uddannelsesveje og senere jobmuligheder lokalt, nationalt og internationalt <p>Eleven kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> Redegøre for mulige sammenhænge mellem uddannelse og job Vurdere information om uddannelse og job 	<p>Besøg af lokal håndværker</p>
8. klasse	<p>Find din Vej</p> <p>Eleverne besøger erhvervsuddannelser og arbejder med matematik på ungdomsuddannelserne</p> <p>Over temaerne:</p> <ul style="list-style-type: none"> BYG (EUD/EUX) PLANLÆG (HTX) SÆLG (HHX MKT/EUX) Forældreorienteringsaften som eleverne forestår på grundskolen. 	<p>Eleven har viden om:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uddannelses-, job- og karriereveje i forhold til ønsker og forudsætninger Uddannelsesveje og senere jobmuligheder lokalt, nationalt og internationalt <p>Eleven kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> Koble egne mål med uddannelses-, job- og karrieremuligheder og sammenhænge mellem uddannelse og job 	<p>Koordineret samarbejde med:</p> <ul style="list-style-type: none"> EUD uddannelsesinstitutioner i Vejle og Horsens og den enkelte skoles matematiklærere. <p>Matematiklærerne på ungdomsuddannelsen og grundskolen planlægger i fællesskab de fire undervisningsdage</p>
8. klasse	<p>Erhvervspraktik</p> <p>Obligatorisk erhvervspraktik i 8 klasse i forlængelse af HOP-IN med særligt fokus på produktionserhverv og tilhørende følgeerhverv.</p> <ul style="list-style-type: none"> Skolen bestemmer selv praktikform f.eks. forældrepraktik, branchepraktik, individuel praktik, gruppevis virksomhedspraktik o.a. <p>Omfang: 3-5 dage</p>	<p>Eleven har viden om</p> <ul style="list-style-type: none"> Egne ressourcer, forudsætninger og karriereønsker Uddannelses-, job- og karriereveje lokalt, nationalt og internationalt Sammenhænge mellem karriereveje, personlige værdier, interesser og færdigheder <p>Eleven kan</p> <ul style="list-style-type: none"> Formulere personlige mål for uddannelse, job og karriere Træffe begrundede valg af uddannelse i et job- og karrierespæktiv 	<p>Lokale og regionale virksomheder har elever i praktik 3-5 dage</p>
7.-10. kl.	<p>Det rullende Learnmark</p> <p>Elever fra Learnmark Horsens underviser elever på 7.-10.kl. trin.</p> <ul style="list-style-type: none"> Fra ide til forretningsplan (business) Afsætning af hus (byggeri) Når teknologi folder (teknologi) LEGO hjælper med at forstå (transport) Byg en bro (EUX-tørrener) Forsøg og projektarbejde (HTX) Bliv din egen direktør (HHX) Luksufælden - Nej tak (HHX) 	<p>Eleven har viden om:</p> <ul style="list-style-type: none"> <p>Eleven kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> <p>Afhænger af det/de valgte forløb.</p>	<p>Skole og Learnmark Horsens</p> <p>Elever fra Learnmark Horsens underviser elever på 7.-10.kl. trin.</p> <p>Kan eventuelt suppleres med:</p> <ul style="list-style-type: none"> Virksomhedsbesøg Speeddating/ung til ung om studiemiljø Online vejledning Forældreinformation Lærerkurser

BILAG 2: Vejledning

Denne vejledning beskriver en række forhold af betydning for at målene i Masterplanen for UJ kan nås.

Pædagogisk tilgang til UJ

I Læringsområdet i Hedensted Kommune tager den pædagogiske praksis afsæt i den læringsmålstyret undervisning. Læringsmålene er mål for det, eleverne skal lære og er styrende for lærerens valg af undervisningens indhold, forløb og aktiviteter. Fælles Mål understøtter lærerens arbejde med læringsmål.

I læringsmålstyret undervisning hænger valg af læringsmål, valg af undervisningsaktiviteter, tegn på læring og evaluering tæt sammen i alle faser af undervisningen, som det fremgår af vejledningen til [ministeriets læseplan for UJ pkt. 2.2](#).

For at styrke inddragelse af eleverne i valg af læringsmål i UJ er de officielle læringsmål "oversat" til elevsprog. De kan sammen med plakater over videns- og færdighedsmål ses på [UUs hjemmeside](#).

Byggende på erfaringer fra det vejledningsfaglige område kombineret med en læringsmålstyret undervisning skal der peges på brug af Bill Laws teori om valg som et læringsanliggende som brugbar i undervisningen i UJ. Metoden er enkel og kan med fordel finde anvendelse ved brug af fagintegration og ud af huset-aktiviteter. Og det kan med stor fordel være den fælles metode, der benyttes i skolens samarbejde med virksomheder og ungdomsuddannelser.

Bill Law opererer med fire læringstrin:

- TRIN 1: Opdage, sanse, høre, opleve, mærke, dvs. få indtryk, information og kontakter til at komme videre
- TRIN 2: Ordne indtryk, så man bliver klar over forskelle og ligheder
- TRIN 3: Fokuserer på, hvad og hvem man skal være opmærksom på, og hvad der er vigtigt for en selv og andre
- TRIN 4: Forstå og vide, hvordan noget fungerer og om at kunne forklare og foregribe handlinger.

Set gennem de fire læringstrin skal et vellykket uddannelsesvalg i 7.-9. klasse bygges på elevernes meget konkrete møde med ungdomsuddannelserne og erhvervs- og arbejdsmarkedet. Mødet skal give eleverne mulighed for at sanse og opleve uddannelsen, ordne og fokusere og forstå dette møde. Det er noget andet end at tilbyde information på en hjemmeside og lade de unge træffe deres uddannelsesvalg der ud fra.

I dag findes der vejledningsmetoder, som arbejder med uddannelsesvalget som en læringsproces, jf. teorien, fx brobygningsforløb og introduktionskurser eller erhvervspraktik.

Skal man følge teorien, bør det give anledning til at videreudvikle metoder og strukturer for samarbejde mellem udskolingen, ungdomsuddannelserne og erhvervs- og arbejdsmarkedet. Metoder og strukturer som giver eleverne muligheder for at komme alle fire læringstrin igennem, samt styrke elevernes såvel indre som ydre motivation for læring.

Progression, sammenhæng og årsplanlægning

Denne kommunale læseplan fastlægger mål og rammer for undervisningen i UJ.

Lærerteamet planlægger UJ i hver klasse og på hver årgangen og sikrer progression og sammenhæng i den læringsmålstyret undervisning.

Fagintegration er en oplagt mulighed, og erfaringsmæssigt kan der "slås flere fluer i et smæk". Undervisning i matematik, sprog, science, praktisk-musiske fag m.v. kan på en praksis- og anvendelsesorienteret måde integreres i UJ-undervisningsforløb, så eleverne oplever en umiddelbar nytteværdi og forståelse af undervisningen. Det fremmer motivation, engagement og læring.

Der skabes progression ved at undervisningen går fra det nære og personlige perspektiv til det samfundsmæssige, globale og personlige perspektiv - fra det konkrete til det abstrakte - fra trin 1 til trin 3 (Dette fremgår af diagrammet [i bilag 3](#))

Teamet omkring hver enkelt klasse udarbejder en årsplan for Uddannelse og Job. I samarbejde med det omgivende samfund skal hver klasse som minimum undervises i et UJ-undervisningsforløb årligt.

Der er i 2014/15 udviklet 16 eksemplariske undervisningsforløb i UJ, der alle er blevet afprøvet på kommunens skoler. Alle undervisningsforløb og oplæg/ideer hertil kan ses på [UU's hjemmeside](#).

For at sikre faglighed, kontinuitet og progression i UJ i Hedensted skal skolerne som angivet i Masterplanen undervise i følgende tre obligatoriske UJ-forløb:

Trin 2 - Fokus: Innovation og entreprenørskab

5. klasse: Voksnes ideer og virksomheder

Innovation og entreprenørskab er et generelt fokusområde i UJ, men i Masterplanen er det et fremhævet fokusområde. Målet er, at alle elever bliver innovative og entreprenante, fordi det er vigtige kompetenceområder for alle i fremtidens uddannelses-, arbejds- og samfundsliv. Og det passer fint ind i forhold til folkeskolens generelle formål.

Derfor er det oplagt at innovation og entreprenørskab inddrages i hele skoleforløbet fra 0. -9. kl., dog med et særligt obligatorisk forløb i 5. kl.

Det er et særligt indsatsområde at udvikle flere eksemplariske undervisningsforløb i dette fagområde, hvorfor alle parter opfordres til at samarbejde herom og bidrage hertil. UU bistår og indsamler alle bidrag.

Trin 3 - Fokus: Valg af uddannelse

7. klasse: Hop-in

HOP-IN er starten på elevernes uddannelsesvalg i 7.-9. kl. og indgår i vurderingen af elevernes uddannelsesparathed. HOP-IN er gennemført for 3. gang i skoleåret 2015/16 og med stor succes. Hver klasse etablerer en virksomhed og producerer et produkt ud fra en fælles opgave. Alle klasser arbejder med 6 temaer: Hands On/produktion, økonomi, sprog/internationalisering, markedsføring, den gode arbejdsplads/arbejds miljø og entreprenørskab.

De 6 temaer er fokusområder i virksomhedsbesøget mandag og undervisningen tirsdag formiddag af elever fra ungdomsuddannelserne (Ung til ung-princippet). På den måde øges elevernes indsigt i væsentlige fagområder for etablering af en virksomhed og en produktion på en praksisorienteret måde. 2 elever fra hver klasse dokumenterer hele ugens forløb med video, billeder m.m.

Torsdag aften viser klasserne deres opgaveløsning for elever, forældre, virksomheder, uddannelsesinstitutioner, politikere m.fl. og årets klassevinder udpeges af dommerkomiteen.

8. klasse: Erhvervspraktik.

Erhvervspraktik er et udbytterigt undervisnings- og vejledningsforløb og ifl. Masterplanen er praktikken obligatorisk i Hedensted Kommune. Skolerne forestår selv erhvervspraktikken i 3-5 dage, vælger praktikform og finder praktikpladser. UU bistår skolerne.

Erhvervspraktik giver eleverne mulighed for at undersøge og selv gøre erfaringer med et eller flere jobområder, at møde voksne og drøfte job- og uddannelseskrav, jobmuligheder og karrierevilkår.

Erhvervspraktik giver eleverne en mening med at gå i skole, de kan se nødvendighed, perspektiver og sammenhæng mellem skolegang, og hvad en uddannelse kan bruges til. Det giver mening, selvværd og nye perspektiver - og mange elever har fået fritidsjob, læreplads og værdifulde kontakter til potentielle job- og uddannelsessteder.

Eksemplariske undervisningsforløb i Uddannelse og Job

For at styrke undervisningen og elevernes læring i UJ er der udviklet og afprøvet en række eksemplariske undervisningsforløb på 0.-9. klassetrin. Alle forløb lægger op til en læringsmålstyret undervisning og anvendelse af Bill Law's 4 læringstrin. Til hvert undervisningsforløb er angivet:

- Titel på forløbet, klassetrin og kort beskrivelse
- Lektionsoversigt med angivelse af omfang, beskrivelse, videns- og færdighedsmål og plads til læringsmål og tegn på læring
- Lektionsopdelte beskrivelse med angivelse af aktivitet, timeforbrug, lærerforberedelse, materialer og aktører og henvisning til bilag med konkrete opgaver m.m.
- Bilag til de enkelte lektioner.

I UJ arbejdes ud fra principper om:

- Fra det nære til det globale:
  - ✓ 0-3. kl.: Vi starter i det nære og inddrager forældre lige fra starten - ind og ud af skolen
  - ✓ 4-6.kl.: Vi undersøger lokalområde, udfordrer elevernes kendskab til sig selv og omgivelserne - ind og ud. Fra lokalsamfund til nationalt og internationalt perspektiv.
  - ✓ 7.-9.kl.: Fokus på udskoling.

- Et helhedsorienteret perspektiv, hvor der i det enkelte UV-forløb arbejdes med læringsmål på tværs af kompetenceområder (Personlige valg, fra uddannelse til job og Arbejdsliv)
- Tværfaglighed - fx med dansk, PM-fag, Na/Tek
- Anvendelsesorientering med en praktisk tilgang til læring med 4 læringstrin: opdage og sanse - ordne indtryk - fokusere på, hvad der er vigtigt - forstå, vide, forklare og foregribe handlinger (Bill Law).

Alle UJ-undervisningsforløb kan ses på [UU's hjemmeside](#). I samarbejde mellem skoler og UU udvikles og afprøves flere eksemplariske UJ-forløb, som vil blive gjort tilgængelige på UU's hjemmeside.

Forældre og UJ i skolen

Aktive elever og forældre, der tager ansvar for eget liv og udvikling, er en forudsætning for at målene i Masterplanen nås. Klassens forældrekræds er en oplagt samarbejdspartner og kan med fordel bidrage til skolens undervisning og vejledning om valg af uddannelse og job:

- som vejleder af egne børn
- som gæstelærer om eget liv, uddannelse, job og karriere
- som døråbner til det omgivende samfund
- som rollemodeller
- som praktikværter/formidling af erhvervspraktikpladser

Derfor inddrages forældrene lige fra trin 1 i de udviklede UJ-undervisningsforløb. Det er vigtigt at drøfte uddannelse, job, karriere med tilhørende krav, muligheder og vilkår med forældrene på forældremøder; men også i forbindelse med UJ-undervisning på alle 3 trin og i særdeleshed i 7.-9. kl. Hvorfor ikke lave forældremøder/arrangementer i forbindelse med virksomhedsbesøg, UJ-forløb, brobygning og præsentationskurser på ungdomsuddannelser, så forældrenes indsigt i og kendskab til uddannelses-, job- og karrieremuligheder ajourføres? Forældre vil gerne være mindst 1 år forud for deres børn, hvilket bør medtænkes i progressionen af UJ og i klassens årshjul.

UU og UJ i skolen

Som følge af Masterplanen forventes UU:

- At bistå skolens ledelse og lærere i implementering af Masterplanen for Uddannelse og Job på alle klassetrin
- At bistå skolerne i undervisning i Uddannelse og Job, herunder relationer til udvikling af elevernes uddannelsesparathed, valg af ungdomsuddannelse og inddragelse af aktiviteter udenfor skolen
- At gennemføre kurser i UJ.

Som led i Masterplanen for UJ tildeles alle skoler i Hedensted en UU-vejleder, hvilket vil fremgå af UU's hjemmeside.

I øvrigt følger UU's opgaver i relation til UJ af [Bekendtgørelse om vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv](#), hvoraf det fremgår at UU kan inddrages i gennemførelsen af UJ og at UU-vejledningen skal ses i sammenhæng med og bygge på den viden og de færdigheder, som eleverne blandt andet har tilegnet sig i UJ.

Udviklingsperspektiver

For at styrke gennemførelsen af Masterplanen for UJ foreslås flg. udviklingsinitiativer:

- Udvikling af flere UJ-undervisningsforløb med særligt fokus på innovation og entreprenørskab, bl.a. i samarbejde med Fonden Insero, Fonden for Entreprenørskab Young Enterprise, virksomheder og ungdomsuddannelser.
- Udvikling af UJ-undervisningsforløb på mellemtrinnet i samarbejde med og på lokale ungdomsuddannelser
- Konkrete initiativer der på alle klassetrin og i relevante UJ-undervisningsforløb styrker inddragelse af forældrene
- Udvikling af UJ-undervisningsforløb til specialklasser, heltidsundervisning, integrationstiltag mv.

'Læring i Skolen' vurderer behov, omfang og fremgangsmåde og tager om nødvendigt initiativ hertil.

Bilag 3: UJ progression, perspektiv og fokus

